

J.nr. M 2034-0158

Den 3. april 2006

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 4 - 6 (L 158) stillet af Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg den 28. marts 2006 ad L 158 – Forslag til lov om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet, straffeloven og lov om ændring af en række love på miljøområdet (Præcisering af reglerne om retsforfølgning af udenlandske skibe, skærpelse af straffe for miljøkriminalitet m.v.).

Spørgsmål nr. 6:

"Er der taget særlige forholdsregler i forbindelse med at transporten af olie gennem danske farvande er voksende, og i forbindelse med at der blandt andet omlastes store mængder olie i farvandet ud for Frederikshavn, for eksempel med hensyn til af placering af statens miljøskibe og –beredskab?"

Svar:

Til brug for besvarelsen af spørgsmål nr. 6 er indhentet en udtalelse fra Forsvarsministeriet, der er ansvarlig for forureningsbekæmpelsen på havet og håndtægelsen af havmiljøloven for så vidt angår forurening fra skibe:

- ./. "Der er iværksat en række initiativer for at forbedre beskyttelsen af havmiljøet mod forureninger fra skibstrafikken. Dette gælder såvel forebyggelsen af uheld der kan føre til forurening, som initiativer for at opretholde et effektivt havmiljøberedskab. For så vidt angår de forebyggende foranstaltninger henvises til vedlagte "Status i handlingsplan for gennemførelse af forslagene i rapporten vedrørende øget anvendelse af lodser, samt styrket overvågning af sejladsikkerheden" fremsendt ved forsvarsministerens brev til bl.a. Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg af 26. januar 2006. Kopi af brev og handlingsplan er vedlagt til orientering.

For så vidt angår havmiljøberedskabet er den nuværende geografiske placering af de dedikerede miljøskibe fastsat på baggrund af en vurdering af, at de navigatoriske forhold ved passage af hhv. Øresund og Storebælt medfører, at der i disse farvandsafsnit er den største risiko for forurening af havmiljøet. Storebælt og Øresund er de steder, hvor det største antal ulykker (kollisioner og grund-stødninger) indtræffer.

Forsvarsministeriet er i gang med en risikoanalyse af de danske farvande, som foretages af et eksternt konsulentfirma, samt en kapacitetsundersøgelse, der skal se på det samlede havmiljøberedskab i Danmark. STS operationer vil også blive omfattet heraf. Hvorvidt der fremadrettet skal ændres ved miljøskibenes nuværende placering, vil bl.a. afhænge af de igangværende undersøgelser af risiko og kapaciteter.

Havmiljøberedskabet i Nordjylland vil blive forstærket i nær fremtid, idet der i forbindelse med Marinehjemmeværnets nybygningsprogram vil tilgå Skagen et fartøj af MHV 900-serien i foråret 2007. Fartøjet vil blive udrustet med egentlige kystflydespærringer.

Ud over de fire miljøskibe, der er stationeret i København og Korsør, består det statslige beredskab af en række fartøjer og udstyr, der i tilfælde af en olieforurening vil kunne anvendes, bl.a.:

To af søværnets Standardflex-300 skibe er udrustede med miljøcontainere, som indeholder flydespærringer. Disse enheder indgår på skift i farvandsovervågningen, heraf halvdelen af tiden under kontrol af Kattegats Marinestrikt.

Stationsfartøjet ved Flådestation Frederikshavn kan i tilfælde af olieforurening i nærområdet anvendes til bugsering samt udlægning og positionering af flydespærringer. Endvidere er der placeret miljøudstyr og bekæmpelsesmateriel på Søværnets Materielkommandos lagre i Frederikshavn.

I 2007 indfaser Søværnet 6 nye farvandsovervågningsenheder (Mk II), der skal erstatte de aldrende orlogskuttere af BARSØ-klassen. Alle Mk II-enheder vil kunne udlægge flydespærringer, og de vil med en topfart på 24 knob hurtigt kunne indsættes, hvis der indtræffer en forurening.

Endvidere er der gennem årene udviklet en række konventioner og aftaler, der skal sikre gensidig bistand fra nabolandene, herunder informationsudveksling mv. i tilfælde af alvorlige havforureninger eller trusler om samme. En af disse aftaler, Københavnsaftalen, indeholder bl.a. en aftale om regionalt samarbejde mellem Danmark, Sverige og Norge dækkende bl.a. Skagerrak, hvor der afholdes øvelser, og hvor landene træner gensidig assistance. Disse øvelser foregår bl.a. i farvandet ud for Frederikshavn.

Selvom der er igangsat en ny risikoanalyse og en kapacitetsundersøgelse af havmiljøberedskabet skal opmærksomheden henledes på, at Forsvarsministeriet sideløbende har sat en række initiativer i gang for at optimere det samlede havmiljøberedskab i Danmark:

Der er i januar 2006 indgået en beredskabsaftale mellem forsvaret og Mærsk Olie og Gas om gensidig støtte i forbindelse med det beredskab, som er oprettet i forbindelse med olieudvindingen i Nordsøen. Aftalen går ud på,

at Mærsk Olies beredskab kan stilles til rådighed for forsvaret efter anmodning, ligesom Mærsk Olie kan anmode forsvaret om assistance til bekæmpelse af oliespild fra danske havanlæg.

Forsvarsministeren og fødevarerministeren blev i efteråret 2005 enige om, at Fiskeridirektoratets kommende skib skulle udstyres således at det kunne indgå i det samlede havmiljøberedskab. Forsvarsministeriet afholder merudgiften på 4.5 mio. kr. til forlængelse af skibets skrog, montering af en større kran samt etablering af ekstra beboelse. Herudover udlåner forsvaret 2 containere med hver 200 meter flydespærringer samt én kompressor til at luftfylde flydespærringerne med. Fiskeridirektoratets kommende skib vil dermed kunne bidrage væsentligt til havmiljøberedskabet i et område (Esbjerg), der ligger langt fra miljøskibenes basehavn.

Kapacitetsundersøgelsen vil tage udgangspunkt i disse muligheder for at nyttiggøre kapaciteter fra andre danske statslige myndigheder, såvel som private kapaciteter, ligesom kapacitetsundersøgelsen vil omfatte mulighederne for international støtte fra nabolande og internationale organisationer. Eksempelvis kan det nævnes, at der i regi af EMSA – som er et maritimt organ i EU (European Maritime Safety Agency) – etableres beredskabskontrakter for en pulje på 5 skibe i Østersøen, som vil kunne bistå med bekæmpelse af havmiljøforureninger.

Der er endvidere nedsat et tværministerielt maritimt samarbejdsorgan, som kontinuerligt har til formål at optimere statens samlede fremadrettede indsats på det maritime område. Det maritime samarbejdsorgan vil blive samlet i april 2006 for yderligere at drøfte sikkerheden omkring STS-operationer i danske farvande, herunder Ålbæk bugt.

Endelig skal det bemærkes, at Søværnets Operative Kommando har taget initiativ til at lancere en havmiljøkampagne. Miljøkampagnen er rettet mod brugerne af havet med henblik på at få dem til at medvirke aktivt i overvågningen af havmiljøet. Målgruppen er de maritime erhverv og de mennesker, der i fritiden færdes på og ved havet. Ved at inddrage brugerne af havet forventer Søværnets Operative Kommando, at der kan opnås et fælles fundament for opgaven i befolkningen. Derved er det ikke kun staten, der har et ansvar. Alle brugere bliver inddraget og det bliver derved et fælles ansvar at sikre et rent havmiljø. Søværnets Operative Kommando har bl.a. oprettet en direkte døgnlinie til at modtage oplysninger om olieobservationer. Blandt samarbejdspartnerne i havmiljøkampagnen er Farvandsvæsenet, Søfartsstyrelsen, Miljøstyrelsen, Danmarks Rederiforening, Danmarks Fiskeriforening og Danske Havne”.